TEST DE ADMITERE PENTRU CENTRUL JUDEȚEAN DE EXCELENȚĂ TIMIȘ
AN ȘCOLAR 2025-2026
CLASA a V-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de două ore.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Se dă textul:

„A fost odată ca niciodată etc.

A fost odată un împărat. Acel împărat mare și puternic bătuse pe toți împărații de prinpregiurul lui și-i supusese, încât își întinsese hotarele împărăției sale pe unde a înțărcat dracul copiii, și toți împărații cei bătuți era îndatorați a-i da câte un fiu d-ai săi ca să-i slujească câte zece ani.

La marginea împărăției lui mai era un alt împărat carele, cât a fost tânăr, nu se lăsase să-l bată; când cădea câte un pârjol asupra țărei sale, el se făcea luntre și punte și-și scăpa țara de nevoie; iară după ce-ajunse la bătrânețe, se supusese și el împăratului celui mare și tare, fiindcă n-avea încotro. El nu știa cum să facă, cum să dreagă, ca să împlinească voia acelui împărat de a-i trimite pe unul din fiii săi, ca să-i slujească: fiindcă n-avea băieți, ci numai trei fete. [...]

Văzând fetele pe tată-său tot supărat, se luaseră și ele de gânduri și nu știau ce voie să-i facă ca să-l mai înveselească. Dacă văzură și văzură că nimic nu-i este pe plac, fata cea mare își luă inima în dinți și-l întrebă într-o zi la masă, că de ce este supărat:

– Au purtarea noastră nu-ți place? îi zise ea. Au supușii măriei tale sunt răi și arțăgoși de-ți pricinuiesc atâta **mâhnire**? Spune și nouă, tată, cine este vipera aceea care nu-ți dă pace și-ți otrăvește bătrânețele, și ne făgăduim chiar a ne jertfi dacă aceasta va putea să-ți aline oarecum mâhnirile: căci numai tu, tată, ești mângâierea noastră, după cum prea bine știi; iară noi niciodată n-am ieșit din cuvântul tău.[...]

- Ce să ştiţi voi face, dragele mele! De când sunteţi pe lumea asta albă, voi aţi îmblat cu furca, cu acul, cu războiul: ştiţi toarce, coase, ţese. Numai un **viteaz** mă poate mântui, care să ştie să răsucească buzduganul, să mânuiască sabia cu vârtute şi să călărească ca un zmeu-paraleu.

Dacă văzu împăratul că-l întețesc fetele cu rugăciunile, zise:

– Iată, copilele mele de ce sunt tot trist. Voi știți că nimeni nu s-a putut atinge de împărăția mea, cât am fost tânăr (...). Acum pârdalnicele de bătrânețe mi-au secat toată vârtutea; brațul meu e slăbănogit, nu mai poate să învârtească paloșul de să se cutremure vrăjmașul. Șoimuleanul meu, pentru care p-aci-p-aci era să-mi pierz viața până l-am dobândit, a îmbătrânit și el; este un răpciugos, abia își târâie și el viața de azi pe mâine.[...]

– Mă duc eu, tată, zise fata cea mare, și mă voi sili din toate puterile mele să te mulțumesc.

– Mă tem să nu te întorci fără nici o ispravă. Cine știe ce încurcătură vei face p-acolo, de să nu-i mai dea nimeni de căpătâi, cât hău!

– Tot ce știu, tată, și mă făgăduiesc, este că nu te-oi da de rușine.

– Dacă este așa, pregătește-te și te du.

Când auzi fata că tată-său îi dă voie să meargă, nu mai putea de bucurie. [...]

După ce tată-său o văzu gata de plecare, îi spuse cum să se poarte, cum să facă ca să nu se descopere că e fată. O învăţă tot ce trebuia să ştie un viteaz care merge la o aşa slujbă înaltă, şi cum să se ferească de bârfeli şi clevete, ca să nu fie urâtă şi nebăgată în seamă de ceilalţi fii de împărat. Apoi îi zise:

– Pasă cu Dumnezeu, fiica mea, și adu-ți aminte de **învățăturile** mele.

Fata ieși din curte ca fulgerul; n-o mai ținea pământul de bucurie; într-o clipă nu se mai văzu.

Împăratul îi ieși pe de altă parte înainte, mai la marginea împărăției, fără să știe ea; așează îndată un pod de aramă, se făcu un lup și se ascunse sub pod. Când era să treacă fiică-sa, deodată ieși de subt acel pod, cu dinții rânjiți și clănțănind de te lua groaza; se uita drept la dânsa cu niște ochi cari străluceau ca două făclii, și se repezi la ea ca să o sfâșie. Fata, care înghețase sângele în ea de frică, își pierduse cumpătul și, dacă calul nu făcea o săritură la o parte, lupul înfigea ghearele într-însa; ea o luă la sănătoasa înapoi. Tată-său, care se întorsese înaintea ei, ieși să o întâmpine, și-i zise:

– Nu-ți spuneam eu, fata mea, că nu toate muștele fac miere?

– Așa este, tată, dară eu n-am știut că, ducându-mă să slujesc unui împărat, am să mă lupt și cu fiare sălbatice și turbate.

– Daca așa este, zise împăratul, șezi acasă de-ți vezi de fuse și mosoare, și Dumnezeu să aibă milă de mine, ca să nu mă lase a muri rușinat."

(*Ileana Simziana,* basm cules de Petre Ispirescu)

SUBIECTUL I – 30 puncte

1. Formulează ideea principală a fragmentului din chenar. 6 puncte
2. Transcrie o secvență care arată hotărârea fetei de a-și ajuta tatăl. 4 puncte
3. Precizează, în două-trei enunțuri, motivul pentru care împăratul este trist. 4 puncte
4. Transcrie din text o structură care exprimă o emoție puternică. 4 puncte
5. Explică, în unu-trei enunțuri, semnificația expresiei: „nu toate muștele fac miere". 6 puncte
6. Comentează, în 30–50 de cuvinte, prin ce se evidențiază curajul fetei celei mari. 6 puncte

SUBIECTUL II – 30 puncte

1. Scrie câte un cuvânt cu sens asemănător pentru: *mâhnire, viteaz, învățăturile*. 6 puncte
2. Formulează câte un enunț în care cuvântul „slujbă" să aibă alt sens decât cel din text. 4 puncte
3. Precizează felul părților de vorbire pentru cuvintele: *tânăr, pornește, săritură*. 6 puncte

4. Scrie pe foaia ta de lucru, litera corespunzătoare răspunsului corect. Sunt despărțite corect în silabe toate cuvintele din seria: 2 puncte

a. Vrăj-ma-șul, pal-o-șul

b. Vră-jma-șul, palo-șul

c. Vrăj-maș-ul, pa-lo-șul

d. Vrăj-ma-șul, pa-lo-șul

5. Transformă următoarea propoziție dezvoltată în simplă, negativă: „Fata a pornit spre împărăția marelui împărat.” 6 puncte

6. Rescrie, pe foaia de lucru, enunțul de mai jos, corectând greșelile de orice fel:
Plimbânduse prin grupul de copiii a văzut norii cenusi şi sa îndreptat spre clasă. Şia dat seama că va începe o furtună.

6 puncte

SUBIECTUL III – 30 puncte

Scrie un text narativ de minimum 100 de cuvinte, în care să relatezi o întâmplare în care un copil pornește într-o călătorie pentru a-și ajuta familia, dovedind curaj și hotărâre.

În compunerea ta trebuie:

- să povestești o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor – 8 puncte
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal – 6 puncte
- să ai un conținut adecvat cerinței – 4 puncte

Notă! Compunerea nu va avea titlu.

Pentru redactare vei primi 12 puncte: unitatea compoziției – 1 punct, registrul de comunicare, stilul şi vocabularul – 2 puncte, coerența textului – 1 punct, ortografia – 2 puncte (0-1 greșeli – 2 puncte, 3 greșeli – 1 punct, mai mult de 3 greșeli – 0 puncte), punctuația – 2 puncte (0-1 greșeli – 2 puncte, 3 greșeli – 1 punct, mai mult de 3 greșeli – 0 puncte), așezarea în pagină – 1 punct, lizibilitate – 1 punct, încadrarea în limita de spațiu indicată – 2 puncte.